

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE
Ceturtais revīzijas departaments

SKANSTES IELA 50, RĪGA, LV – 1013
tālr. 67017510, 67017505, fakss 67017673, e-pasts: ceturtais@lrvk.gov.lv

Neretas novada domes
priekšsēdētājam Arvīdam Kviesim

Rīgas ielā 1, Neretā, LV-5118

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Rīgā

20.01.2015.

Nr.2.4.1-14-5/2014

**Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanas atbilstība
plānotajiem mērķiem un tiesību aktu prasībām**

Saturs

Revīzijas juridiskais pamatojums	3
Revīzijas mērķis	3
Revīzijas apjoms.....	3
Valsts kontroles revidentu atbildība	5
Revidējamās vienības atbildība	5
Kopsavilkums	5
Pašvaldību iesaistes sadzīves atkritumu apsaimniekošanā īss raksturojums.....	5
Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi	7
<i>Sadzīves atkritumu tilpuma un svara attiecība.....</i>	<i>7</i>
<i>Neretas novada pašvaldībā 55% individuālo māju māsaimniecību nav noslēguši sadzīves atkritumu apsaimniekošanas līgumus, tādējādi nepieciešams veikt papildu pasākumus situācijas uzlabošanai .....</i>	<i>9</i>

Revīzijas juridiskais pamatojums

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 2.pantu un Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 08.07.2014. revīzijas apakšuzdevumu Nr.2.4.1-14-5/2014, veikta lietderības revīzija par *Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanas atbilstību plānotajiem mērķiem un tiesību aktu prasībām*.
2. Revīziju veica vecākais valsts revidents Jānis Salenieks (revīzijas grupas vadītājs), vecākā valsts revidente Kristīne Loča un valsts revidentes Iveta Mansura-Garsija, Olga Loginova un Zane Reizniece.

Revīzijas mērķis

3. Revīzijas mērķis ir pārliecināties, vai sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšana atbilst plānotajiem mērķiem un tiesību aktu prasībām.

Revīzijas apjoms

4. Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem.
5. Lai revīzijā iegūtu pietiekamu pārliecību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanas atbilstību plānotajiem mērķiem un tiesību aktu prasībām, revīzija tika veikta:
  - 5.1. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, kura koordinē atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna īstenošanu un sagatavo normatīvo aktu projektus atkritumu apsaimniekošanas jomā¹;
  - 5.2. Valsts vides dienestā, kurš atkritumu apsaimniekotājam izsniedz atbilstošas atļaujas darbības veikšanai un periodiski kontrolē to darbību²;
  - 5.3. izvēlētās un revīzijas izlasē iekļautās astoņās pašvaldībās, kuru uzdevums ir organizēt sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā³, izvēloties atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu un uzglabāšanu⁴;
  - 5.4. izvēlētos un revīzijas izlasē iekļautos trīs sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniedzēju uzņēmumos, kuri aprēķina tarifa projektu par sadzīves atkritumu apglabāšanu⁵.
6. Lai pārbaudītu, kā izlasē iekļautās pašvaldības veic uzraudzību pār izvēlētajiem atkritumu apsaimniekotājiem, revīzijas laikā tika iegūta informācija arī no tiem.
7. Revīzijas rezultātā ir sagatavoti 12 revīzijas ziņojumi:
  - 7.1. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – VARAM);
  - 7.2. astoņām pašvaldībām - Aizkraukles novada pašvaldībai, Cesvaines novada pašvaldībai, Jelgavas pilsētas pašvaldībai, Kuldīgas novada pašvaldībai, Lubānas novada pašvaldībai, Neretas novada pašvaldībai, Preiļu novada pašvaldībai un Vārkavas novada pašvaldībai;

¹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 7.panta pirmās daļas 1.un 2. punkts.

² Atkritumu apsaimniekošanas likuma 12.panta pirmā daļa un 14.panta pirmā daļa.

³ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8.panta pirmās daļas 1.punkts.

⁴ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18.panta pirmā daļa.

⁵ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 09.03.2011. lēmuma Nr.1/1 „Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika” 1.punkts.

- 7.3. trīs atkritumu poligonu apsaimniekotājiem – SIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” (reģ.Nr.41203001052), SIA „Vidusdaugavas SPAAO” (reģ.Nr.55403015551) un SIA „ZAAO” (reģ.Nr.44103015509).
8. Revīzijas mērķis, veicot pārbaudes pašvaldībās, ir pārliecināties, vai pašvaldības:
- 8.1. ir nodrošinājušas, ka atkritumu apsaimniekošanas maksā ir iekļautas tikai pamatotas izmaksas, tajā skaitā vai atkritumu apglabāšanas poligona tarifs un dabas resursu nodoklis tiek piemērots tikai par poligonos apglabāto atkritumu daudzumu, nevis par sašķirotajiem un pārstrādājamajiem atkritumiem;
  - 8.2. nodrošina, ka tiek ievērotas vides aizsardzības prasības (t.sk. atkritumu dalītā savākšana).
9. Revīzijas apjomā tika iekļauti šādi jautājumi:
- 9.1. vai pašvaldības uzrauga, lai atkritumu apsaimniekošanas maksā būtu iekļautas tikai tādas izmaksas, kas nepieciešamas pakalpojuma efektīvai sniegšanai;
  - 9.2. vai pašvaldība, organizējot sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, ir veikusi pasākumus, lai no 2015.gada nodrošinātu dalītas atkritumu savākšanas sistēmas izveidi;
  - 9.3. vai sadzīves atkritumu apsaimniekotājs attiecīgajā pašvaldībā savāktos sadzīves atkritumus nodod apglabāšanai tikai attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadzīves atkritumu poligonā.
10. Šis revīzijas ziņojums ir sagatavots Neretas novada pašvaldībā veikto pārbažu rezultātā.
11. Revīzijā netika pārbaudītas šādas jomas:
- 11.1. VARAM darbības Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna īstenošanā, jo dokuments⁶ ir apstiprināts 2013.gadā un pirmās atskaites par plāna izpildi ir plānots sagatavot tikai līdz 01.07.2016.;
  - 11.2. iepakojuma kā atsevišķa atkritumu veida apsaimniekošana, jo obligātu depozīta sistēmu atkārtoti lietojamam un vienreiz lietojamam dzērienu iepakojumam ir plānots ieviest tikai no 01.01.2015.⁷;
  - 11.3. pašvaldībām piederošo uzņēmumu iesaistes komercdarbībā pamatojums un atbilstība normatīvā akta⁸ prasībām, kā arī iespējamā konkurences deformācija atkritumu apsaimniekošanas jomā, ņemot vērā, ka vēl nav izveidojusies vienveidīga un konsekventa tiesu prakse jautājumā par *in-house* principa piemērošanu sadzīves atkritumu apsaimniekotāja izvēlē;
  - 11.4. sabiedrisko pakalpojumu regulatora darbības, apstiprinot tarifus par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos⁹;
  - 11.5. sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma maksas aprēķina pareizība daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās saskaņā ar normatīvo aktu¹⁰, ja dzīvokļu īpašnieki nav savstarpēji vienojušies par citu aprēķina kārtību.

⁶ Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta (turpmāk – MK) 21.03.2013. rīkojumu Nr.100).

⁷ Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.-2020.gadam (apstiprināts ar MK 21.03.2013. rīkojumu Nr.100) 20.-21.lp.; koncepcija par depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam (apstiprināta ar MK 17.05.2013. rīkojumu Nr.195).

⁸ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmā daļa.

⁹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 40.pants.

¹⁰ MK 09.12.2008. noteikumu Nr.1013 „Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu” 17.4.apakšpunkts.

12. Revīzijā tika veikta pašvaldību aptauja par atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu konkrētajā pašvaldībā. Atbildes uz anketas jautājumiem iesniedza 97% aptaujāto pašvaldību.
13. Revīzija tika veikta par laika posmu no 01.01.2012. līdz 30.06.2014.
14. Tā kā revidējamais laika posms ietvēra Latvijas Republikas nacionālās valūtas – lata nomaiņu uz eiro, tad revīzijas ziņojumā visas skaitliskās vērtības ir izteiktas eiro, piemērojot valūtas kursu – viens eiro ir 0,702804 lati.

Valsts kontroles revidentu atbildība

15. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Revidējamās vienības atbildība

16. Neretas novada pašvaldība ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Kopsavilkums

Neretas novada pašvaldība ir veikusi darbības *Atkritumu apsaimniekošanas likuma* prasības ievērošanā, ka iedzīvotājiem ir jāslēdz līgumi par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu, tomēr ir nepieciešams veikt papildu pasākumus situācijas uzlabošanai, jo, lai arī individuālo māju mājsaimniecību īpatsvars (58%) pašvaldības administratīvajā teritorijā padara atkritumu apsaimniekošanas kontroli komplicētāku, vēl arvien 55% novada individuālo māju mājsaimniecību nav noslēguši atkritumu apsaimniekošanas līgumus, tādējādi pietiekami neierobežojot vides piesārņošanu un, iespējams, līgumus noslēgušie iedzīvotāji ir spiesti apmaksāt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus arī par līgumus nenoslēgušajiem iedzīvotājiem.

17. Valsts kontrole ir ieteikusi Neretas novada pašvaldībai veikt papildu pasākumus, lai veicinātu sadzīves atkritumu savākšanas un pārvadāšanas līgumu noslēgšanu ar visiem atkritumu radītājiem pašvaldības teritorijā, tādējādi nodrošinot *Atkritumu apsaimniekošanas likuma*¹¹ prasības ievērošanu.

Pašvaldību iesaistes sadzīves atkritumu apsaimniekošanā īss raksturojums

18. Viens no pašvaldības uzdevumiem ir organizēt sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu¹².
19. Pašvaldība, balstoties uz atkritumu apsaimniekotāja iesniegto maksas aprēķinu¹³, nosaka maksu¹⁴ par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un izdod saistošos noteikumus, nosakot:
  - 19.1. savas administratīvās teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās;
  - 19.2. prasības atkritumu savākšanai;
  - 19.3. prasības minimālajam sadzīves atkritumu savākšanas biežumam;
  - 19.4. prasības sadzīves atkritumu pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai;
  - 19.5. kārtību, kādā veicami maksājumi par atkritumu apsaimniekošanu¹⁵.

¹¹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16.panta pirmās daļas 1.punkts.

¹² Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8.panta pirmās daļas 1.punkts.

¹³ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18.panta piektā daļa.

¹⁴ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.panta pirmā daļa.

20. Izvēloties atkritumu apsaimniekotāju, pašvaldība izvēlas vienu no šādiem variantiem:

- 20.1. veic publisko iepirkumu vai publiskās un privātās partnerības procedūru¹⁶;
- 20.2. deleģē uzdevumu pašvaldības kapitālsabiedrībai, pamatojoties uz likumā noteikto izņēmumu publiskā iepirkuma procedūras piemērošanai¹⁷.

Pašvaldība ar izvēlēto atkritumu apsaimniekotāju slēdz līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu, tai skaitā dalīto atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu attiecīgajā administratīvajā teritorijā¹⁸.

Savukārt sadzīves atkritumu apsaimniekotājs, kuru izvēlējusies pašvaldība, slēdz līgumu ar pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu radītājiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu¹⁹.

Atkritumu radītājs ir ikviena fiziska persona (iedzīvotājs) vai juridiska persona, kuras darbība rada atkritumus²⁰.

Atkritumu apsaimniekošana Neretas novada pašvaldībā

21. Neretas novada domes saistošajos noteikumos Par sadzīves atkritumu apsaimniekošana Neretas novadā²¹ noteikts atkritumu apsaimniekošanas mērķis Neretas novadā:

- 21.1. noteikt atkritumu apsaimniekošanas kārtību, lai aizsargātu cilvēku dzīvību un veselību un veicinātu atkritumu efektīvu apsaimniekošanu;
- 21.2. samazināt atkritumu rašanās iespējas un daudzumu to izcelsmes vietās;
- 21.3. pakāpeniski ieviest šķirošanu, otrreiz izmantojamo un pārstrādājamo atkritumu savākšanu, tādējādi samazinot poligonā nogādājamo atkritumu daudzumu.

22. Atkritumu apsaimniekošanu Neretas novadā veic SIA „Aizkraukles KUK” (reģistrācijas Nr.48703000438), ar kuru:

- 22.1. līdz 07.07.2013. katrs Neretas novada pagasts bija noslēdzis atsevišķu līgumu²² par atkritumu apsaimniekošanu pagasta teritorijā;
- 22.2. 08.07.2013. publiskā iepirkuma rezultātā Neretas novada dome noslēdza līgumu²³ par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu visā Neretas novada teritorijā.

23. Maksa par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Neretas novadā par vienu kubikmetru atkritumu:

- 23.1. no 01.01.2012. līdz 31.03.2012. tika noteikta 11,20 eiro (bez PVN)²⁴;

¹⁵ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8.panta pirmās daļas 3.punkts.

¹⁶ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18.panta pirmā daļa.

¹⁷ Publisko iepirkumu likuma 3.panta pirmās daļas 7.punkts.

¹⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18.panta pirmā un sestā daļa.

¹⁹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16.panta trešā daļa.

²⁰ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta sestais punkts.

²¹ Neretas novada pašvaldības 24.11.2011. saistošo noteikumu Nr.10/2011 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Neretas novadā” (apstiprināti ar Neretas novada domes ārkārtas sēdes 110.11.2011. lēmumu (protokols Nr.14,3.&)) 2.punkts.

²² Neretas pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 14.01.2008. līgums Nr.72; Mazzalves pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 02.01.2006. līgums Nr.108; Zalves pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 02.01.2006. līgums Nr.107; Pilskalnes pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 02.01.2006. līgums Nr.140.

²³ Neretas novada pašvaldības un SIA „Aizkraukles KUK” 08.07.2013. līgums Nr.2013-D45.

²⁴ Neretas pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 14.01.2008. līguma Nr.72 pielikumi „SSA izvešanas apjoms un maksas aprēķins 2012.gadam”; Mazzalves pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 02.01.2006. līguma Nr.108 pielikumi „SSA izvešanas apjoms un maksas aprēķins 2012.gadam”; Zalves pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 02.01.2006. līguma Nr.107 pielikumi „SSA izvešanas apjoms un maksas aprēķins

- 23.2. no 01.04.2012. līdz 07.07.2013. tika noteikta 13,05 eiro (bez PVN)²⁵;
- 23.3. no 08.07.2013. līdz 31.12.2013. tika noteikta 12,99 eiro (bez PVN)²⁶;
- 23.4. no 01.01.2014. ir noteikta 13,28 eiro (bez PVN)²⁷.
24. Normatīvais akts²⁸ nosaka, ka pašvaldība ar savu lēmumu nosaka maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.
- Neretas novada pašvaldībā līdz 22.10.2014. sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksa bija noteikta tikai līgumos ar atkritumu apsaimniekotāju²⁹. Neretas novada dome lēmumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu ir pieņēmusi tikai 23.10.2014.³⁰.
25. To pašvaldību administratīvajās teritorijās, kuras atrodas attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā, radītos sadzīves atkritumus apglabā tikai attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadzīves atkritumu poligonā³¹.
- Neretas novadā savāktie sadzīves atkritumi jāapglabā Vidusdaugavas atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonā „Dziļā vāda”³².

Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi

Sadzīves atkritumu tūluma un svara attiecība

Konstatējumi un secinājumi

26. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksu ar lēmumu nosaka pašvaldība, un to veido³³:
- 26.1. atkritumu apsaimniekotāja maksa par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu;
- 26.2. tarifs par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos;
- 26.3. dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos.
- Maksas par atkritumu apsaimniekošanu komponentus skatīt 1.attēlā.

2012.gadam”; Pilskalnes pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 02.01.2006. līguma Nr.140 pielikumi „SSA izvešanas apjoms un maksas aprēķins 2012.gadam”.

²⁵ Neretas pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 14.01.2008. līguma Nr.72 pielikumi „SSA izvešanas apjoms un maksas aprēķins 2012. un 2013.gadam”; Mazzalves pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 02.01.2006. līguma Nr.108 pielikumi „SSA izvešanas apjoms un maksas aprēķins 2012. un 2013.gadam”; Zalves pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 02.01.2006. līguma Nr.107 pielikumi „SSA izvešanas apjoms un maksas aprēķins 2012. un 2013.gadam”; Pilskalnes pagasta padomes un SIA „Aizkraukles KUK” 02.01.2006. līguma Nr.140 pielikumi „SSA izvešanas apjoms un maksas aprēķins 2012. un 2013.gadam”.

²⁶ Neretas novada pašvaldības un SIA „Aizkraukles KUK” 08.07.2013. līgums Nr.2013-D45.

²⁷ Neretas novada pašvaldības un SIA „Aizkraukles KUK” 09.12.2013. vienošanās Nr.1 pie 08.07.2013. līguma Nr.2013-D45, Neretas novada domes 23.10.2014. lēmums Nr.4 (protokols Nr.12) „Par atkritumu maksas noteikšanu”.

²⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.panta pirmā daļa.

²⁹ Neretas novada pašvaldības un SIA „Aizkraukles KUK” 08.07.2013. līgums Nr.2013-D45 un Neretas novada pašvaldības un SIA „Aizkraukles KUK” 09.12.2013. vienošanās Nr.1 pie 08.07.2013. līguma Nr.2013-D45.

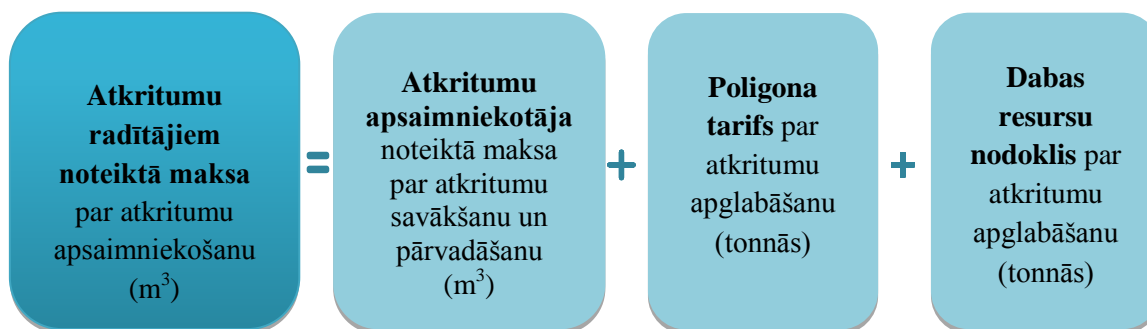
³⁰ Neretas novada domes 23.10.2014. lēmums Nr.4 (protokols Nr.12) „Par atkritumu maksas noteikšanu”.

³¹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 21.panta pirmā daļa.

³² MK 25.06.2013. noteikumu Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” 2.punkts;

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.–2020.gadam (apstiprināts ar MK 21.03.2013. rīkojumu Nr.100) 13.lp.

³³ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.panta pirmā daļa.

1.attēls. *Maksas par atkritumu apsaimniekošanu komponenti*

27. Sadzīves atkritumu apglabāšanas maksa atkritumu poligonos ietver poligona tarifu un dabas resursu nodokli, kuru apmērs tiek noteikts par sadzīves atkritumu svaru jeb par vienas tonnas cieto sadzīves atkritumu apglabāšanu.
28. Savukārt atkritumu radītājiem atkritumu apsaimniekošanas maksa tiek noteikta tilpuma mērvienībā, t.i., par vienu kubikmetru sadzīves atkritumu.
29. Lai noteiktu poligona tarifa un dabas resursu nodokļa apmēru par sadzīves atkritumu tilpumu, ir jāveic pārrēķins, nosakot sadzīves atkritumu ietilpību vienā tonnā.
30. Atkritumu daudzumu var noteikt, pamatojoties uz iepriekšējo pieredzi, vai ieteicams piemērot metodikā³⁴ norādīto koeficientu jauktiem nepresētiem sadzīves atkritumiem - 0,2, tādējādi pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 200 kilogramiem atkritumu³⁵.
31. Neretas novada pašvaldībā iepirkuma rezultātā noteiktais atkritumu apsaimniekotājs ir aprēķinājis sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksu, ņemot vērā kontrolmērījumu rezultātā noteiktu koeficientu 0,14, tādējādi pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 140 kilogramiem atkritumu.
- Revīzijā tika noskaidrots, ka Neretas novada pašvaldības teritorijā faktiski³⁶ viens sadzīves atkritumu kubikmetrs atbilst aptuveni 110 kilogramiem atkritumu (koeficients – 0,11).
32. Lai arī metodika³⁷ pieļauj iespēju piemērot koeficientu 0,2, tādējādi pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 200 kilogramiem atkritumu, kas atkritumu apsaimniekošanas maksu palielinātu, atkritumu apsaimniekotājs ir aprēķinājis sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksu, ņemot vērā kontrolmērījumu rezultātā noteiktu koeficientu 0,14, pieņemot, ka viens atkritumu kubikmetrs atbilst 140 kilogramiem atkritumu, kas ir atbalstāmi, jo tas faktiskajai situācijai atbilst precīzāk nekā metodikas koeficients 0,2.

³⁴ Rokasgrāmatas faktoru pielietošanai sadzīves atkritumu uzskaitē, pārejot no tilpuma uz svara vienībām (Latvijas Vides aģentūra, 2002), 6.tabula.

³⁵ MK 22.12.2008. noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 5.pielikuma 5.punkts.

³⁶ Salīdzinot izrakstītajos rēķinos norādīto savāktu sadzīves atkritumu kubikmetru skaitu ar atkritumu poligonā nodoto sadzīves atkritumu apjomu.

³⁷ Rokasgrāmatas faktoru pielietošanai sadzīves atkritumu uzskaitē, pārejot no tilpuma uz svara vienībām (Latvijas Vides aģentūra, 2002), 6.tabula.

Neretas novada pašvaldībā 55% individuālo māju mājsaimniecību nav noslēguši sadzīves atkritumu apsaimniekošanas līgumus, tādējādi nepieciešams veikt papildu pasākumus situācijas uzlabošanai

Konstatējumi un secinājumi

33. *Atkritumu apsaimniekošanas likumā*³⁸ ir noteikts, ka atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi, tai skaitā to piesārņot un piegrūžot.
34. Tādēļ ikvienai personai³⁹, kuras darbība rada atkritumus, ir jāslēdz līgums par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvaldāšanu ar pašvaldības izvēlēto atkritumu apsaimniekotāju⁴⁰.
35. Noslēgto līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvaldāšanu īpatsvaru ietekmē iedzīvotāju koncentrācija pašvaldības pilsētu un lauku teritorijās. Piemēram, pilsētu teritorijās atrodas daudzdzīvokļu mājās atkritumu apsaimniekošanas līgumus iedzīvotāju vārdā parasti slēdz namu pārvaldnieki. Tādējādi pašvaldībās ar lielāku daudzdzīvokļu māju īpatsvaru kontrole pār atkritumu apsaimniekošanas līgumu noslēgšanu ir vienkāršāka.
36. Revīzijas laikā tika aprēķināts, ka revīzijas izlasē iekļautajās pašvaldībās līgumus ar atkritumu apsaimniekotājiem par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvaldāšanu ir noslēguši vidēji 44% individuālo māju mājsaimniecību.
37. Informāciju⁴¹ par Neretas novada pašvaldībā esošo mājsaimniecību skaitu un līdz 30.06.2014. noslēgtajiem atkritumu apsaimniekošanas līgumiem skatīt 1.tabulā.

1.tabula

Mājsaimniecību un līdz 30.06.2014. noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits Neretas novada pašvaldībā

Mājokļi pēc ēku tipa	Mājsaimniecību skaits	Mājsaimniecību īpatsvars, %	Mājsaimniecību skaits, kas noslēgušas atkritumu apsaimniekošanas līgumus	Noslēgto līgumu skaits, %	Nenoslēgto līgumu skaits, %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3 = 2 / Σ2</i>	<i>4</i>	<i>5 = 4 / 2</i>	<i>6 = 100% - 5</i>
Individuālā māja	707	58	320	45	55
Daudzdzīvokļu māja	522	42	522	100	0
<i>Kopā</i>	1229	100	842	85	15

38. *Likums Par pašvaldībām*⁴² nosaka, ka pašvaldība kontrolē atkritumu savākšanu un izvešanu savā administratīvajā teritorijā.
39. Par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā var piemērot naudas sodu:
  - 39.1. līdz 31.12.2013. – fiziskajām personām no 50 līdz 500 latiem, juridiskajām personām – no 300 līdz 1000 latiem⁴³;
  - 39.2. no 01.01.2014. – fiziskajām personām no 70 līdz 700 eiro, juridiskajām personām – no 430 līdz 1400 eiro⁴⁴.

³⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 4.panta otrā daļa.

³⁹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 6.punkts.

⁴⁰ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16.panta pirmās daļas 1.punkts.

⁴¹ Neretas novada pašvaldības sniegtā informācija 07.11.2014. un 11.11.2014. e-pasta vēstulē.

⁴² Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2.punkts.

⁴³ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75.panta otrā daļa (redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁴⁴ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75.panta otrā daļa (redakcijā, kas spēkā no 01.01.2014.).

40. Revīzijas laikā pašvaldība Valsts kontrolei sniedza informāciju⁴⁵, ka, lai veicinātu iedzīvotāju aktivitāti slēgt līgumus par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu, Neretas novada pašvaldība:
- 40.1. informē iedzīvotājus novada laikrakstā par nepieciešamību noslēgt atkritumu apsaimniekošanas līgumus ar atkritumu apsaimniekotāju;
  - 40.2. periodiski saņem informāciju no atkritumu apsaimniekotāja par noslēgtajiem līgumiem ar iedzīvotājiem;
  - 40.3. iedzīvotājus, kuri vēl nav noslēguši līgumus, brīdina par nepieciešamību slēgt līgumus.
41. Laika posmā no 01.01.2012. līdz 30.06.2014. Neretas novada pašvaldība nav konstatējusi normatīvā akta⁴⁶ pārkāpumus par atkritumu apsaimniekošanas līgumu neslēgšanu⁴⁷.
42. Neretas novadā 45% individuālo māju mājsaimniecību ir noslēguši atkritumu apsaimniekošanas līgumus, kas kopumā atbilst vidējam rādītājam (44%) no izlasē iekļautajām pašvaldībām.
43. Ņemot vērā individuālo māju mājsaimniecību īpatsvaru (58%) Neretas novada administratīvajā teritorijā, kas padara atkritumu apsaimniekošanas kontroli komplicētāku, ir secināms, ka Neretas novada pašvaldība jau ir veikusi darbības *Atkritumu apsaimniekošanas likuma*⁴⁸ prasības ievērošanā, ka iedzīvotājiem ir jāslēdz līgumi par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu, tomēr, tā kā tikai ar 45% individuālo māju mājsaimniecību ir noslēgti atkritumu apsaimniekošanas līgumi, Neretas novada pašvaldībai ir nepieciešams:
- 43.1. veikt papildu pasākumus vides piesārņošanas ierobežošanai un
  - 43.2. mazināt risku, ka līgumus noslēgušie iedzīvotāji apmaksā atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus arī par līgumus nenoslēgušajiem iedzīvotājiem.

Ieteikums

44. Neretas novada pašvaldībai veikt papildu pasākumus, lai veicinātu sadzīves atkritumu savākšanas un pārvadāšanas līgumu noslēgšanu ar visiem atkritumu radītājiem pašvaldības teritorijā, tādējādi nodrošinot *Atkritumu apsaimniekošanas likuma*⁴⁹ prasības ievērošanu.

Revīzijas grupas vadītājs,
vecākais valsts revidents

Jānis Salenieks

Revīzijas grupa:

vecākā valsts revidente

Kristīne Loča

valsts revidente

Iveta Mansura-Garsija

valsts revidente

Olga Loginova

valsts revidente

Zane Reizniece

⁴⁵ Neretas novada pašvaldības sniegtā informācija 07.11.2014. e-pasta vēstulē.

⁴⁶ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75.panta otrā daļa.

⁴⁷ Neretas novada pašvaldības sniegtā informācija 07.11.2014. e-pasta vēstulē.

⁴⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16.panta pirmās daļas 1.punkts.

⁴⁹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16.panta pirmās daļas 1.punkts.